

J.nr. 2022-14-81-22086

Ref. JOHEL, FRAFE

Dato: 21-11-2022

Højpatogen fugleinfluenza i Europa i relation til truslen for Danmark pr. 21. november 2022

Trusselsvurdering:

Fødevarestyrelsen har udarbejdet en trusselsvurdering for højpatogen fugleinfluenza (HPAI), som afløser vurderingen fra 3. november 2022.

Fødevarestyrelsen vurderer, at den samlede risiko for smitte med HPAI til danske fjerkræbesætninger gennem kontakt til vilde fugle skal hæves fra **middel** til **høj**.

Fødevarestyrelsen vurderer endvidere, at den samlede risiko for smitte med HPAI til dansk fjerkræ gennem samhandel er uændret dvs. fortsat **lav**.

Smitteveje	Risikoniveau pr. 21.11.22
Vilde fugle	Høj
Samhandel med fjerkræ/ rugeæg	Lav

Risikobegrænsning:

Fødevarestyrelsen gør opmærksom på at:

1. Trusselsniveauet er nu højt, da smitten fra trækfugle til de vilde fugle er steget og vores nabolande og antallet af HPAI-udbrud i EU og nabolande stiger kraftigt.
2. Nu gælder indelukningskravet, og alle fugle og fjerkræ skal under tag. Folk, der holder færre end 100 *fugle i fangenskab* og kun bruger alle produkter herfra i egen husholdning er undtaget, hvis der ikke er kontakt med *fjerkræ*.
3. Alle fugleejere og fjerkrævirksoheder skal være særligt opmærksomme på risiko for introduktion af HPAI udefra og på at fastholde høj smittebeskyttelse. Smittebeskyttelse er ejerens ansvar.
4. Fødevarestyrelsen øger opmærksomheden omkring indrapportering af fund af døde vilde fugle.

Fødevarestyrelsen følger situationen i Europa tæt og opdaterer trusselsvurderingen, når det vurderes relevant.

Highly pathogenic avian influenza in Europe in relation to the threat to Denmark per 21st November 2022

Rapid risk assessment:

The Danish Veterinary and Food Administration has assessed the risk of highly pathogenic avian influenza (HPAI), which replaces the assessment from November 3rd, 2022.

The Danish Veterinary and Food Administration estimates that the overall risk of infection with HPAI to Danish poultry herds due to contact with wild birds has increased from **Medium** to **High**.

The Danish Veterinary and Food Administration also assesses that the overall risk of infection with HPAI to Danish poultry through trade is unchanged and remains **low**.

Risk pathway	Risk level
	21.11.2022
Wild birds	High
Trade of poultry and hatching eggs	Low

Risk mitigation:

As a consequence of the increased risk, the Danish Veterinary and Food Administration advises:

1. The level of threat is increased to high, because the incidence in wild birds is increasing due to more migrating birds and the number of HPAI outbreaks in our neighbouring countries is increasing.
2. Owners are now obliged to keep their poultry/birds under roof, except captive bird owners with less than 100 captive birds, where all products are exclusively used in the owners own household and with no contact to poultry.
3. Poultry and bird holders are recommended to maintain a high level of biosecurity. Biosecurity is the responsibility of the owner.
4. The Danish Veterinary and Food Administration encourages the public to report findings of dead wild birds.

The Danish Veterinary and Food Administration closely monitors the situation in Europe and updates the assessment, when it is considered relevant.

Baggrund

Aviær influenza også kaldet fugleinfluenza skyldes smitte med særlige typer af Influenza A-virus. Aviær influenza er en zoonose. Andre pattedyr smittes af og til sporadisk med fugleinfluenza, og i sjældne tilfælde kan sygdommen smitte til mennesker. Smitten sker ved meget tæt kontakt med inficerede fugle.

Sygdommen inddeles i to grupper på grundlag af virus evne til at forårsage sygdom hos modtagelige fugle:

- Højpatogen aviær influenza (HPAI), som forårsager en særdeles alvorlig sygdom, der er kendetegnet ved en generaliseret infektion af det inficerede fjerkræ og kan medføre en meget høj flokdødelighed. Indtil videre er det kun virus af undertyperne H5 og H7, der er påvist som årsag til HPAI.
- Lavpatogen aviær influenza (LPAI), som forårsager en mild sygdom hos fjerkræ, primært i luftvejene, medmindre der indtræder en forværring som følge af andre samtidige infektioner eller faktorer. LPAI H5 og H7 har endvidere evnen til at kunne ændre sig til den højpatogene type.

Smittede fugle udskiller virus via sekreter fra luftvejene og gennem afføring. Smitten overføres nemt med inficeret foder og drikkevand. Smitten kan overføres med beklædning, fodersække, ikke-desinficerede rugeæg, redskaber, maskiner m.v. Vilde fugle, især trækkende vandfugle, udgør et reservoir for influenza A-virus.

Nuværende situation – pr. 21. november 2022

Vilde fugle og andre fugle i fangenskab

Der har siden 1. august 2022 i Europa været rapporteret 671 fund af HPAI i vilde fugle, hvoraf 122 er rapporteret i november. Yderligere, har der været 104 udbrud i fugle i fangenskab, hvoraf 17 af disse var i november. Den dominerende virustype er stadig H5N1. Oversigter kan ses i tabel 1 og 2, der viser situation mellem 1. august og 21. november 2022. De viser, at virus har været tilstede hele sommeren i vilde fugle i Europa, modsat tidligere, hvor virus kom med trækfuglene. Kortet (figur 1) viser, hvor fundene indtil den 15/11-2022 er rapporteret.

Fødevarestyrelsen erklærede den 28. oktober 2022 første udbrud af HPAI i Danmark i sæsonen 2022/2023. Et hobbyhønseshold (andre fugle i fangenskab) i Sønderborg Kommune ved Tandslet, Als blev konstateret positiv for HPAI H5N1. Det er første gang siden marts 2022, at der påvises højpatogen fugleinfluenza i den danske tamfuglebestand. Andet udbrud i sæsonen blev erklæret den 9. november på en kalkun farm i Skælskør.

Vejret i dette efterår har indtil videre været mildt. Det betyder, at de nuværende vejrforhold ikke presser fuglene mod syd, og de bliver derfor længere på rasteplasserne nord og øst for Danmark. Nu hvor temperaturen er faldet, forventes bagtroppen af trækkene at komme. Indtil nu er der observeret færre bramgæs i efteråret i Danmark i denne sæson, sammenlignet med gennemsnittet for de foregående 10 år. Det samme billede ses for pibeænder.

Det er forventeligt, at risikoen for fugleinfluenza stiger, når bagtroppen af trækfugle nordfra og østfra kommer til Danmark for at overvintre.

Tabel 1. HPAI i vilde fugle i Europa, 1. august – 21. november 2022.

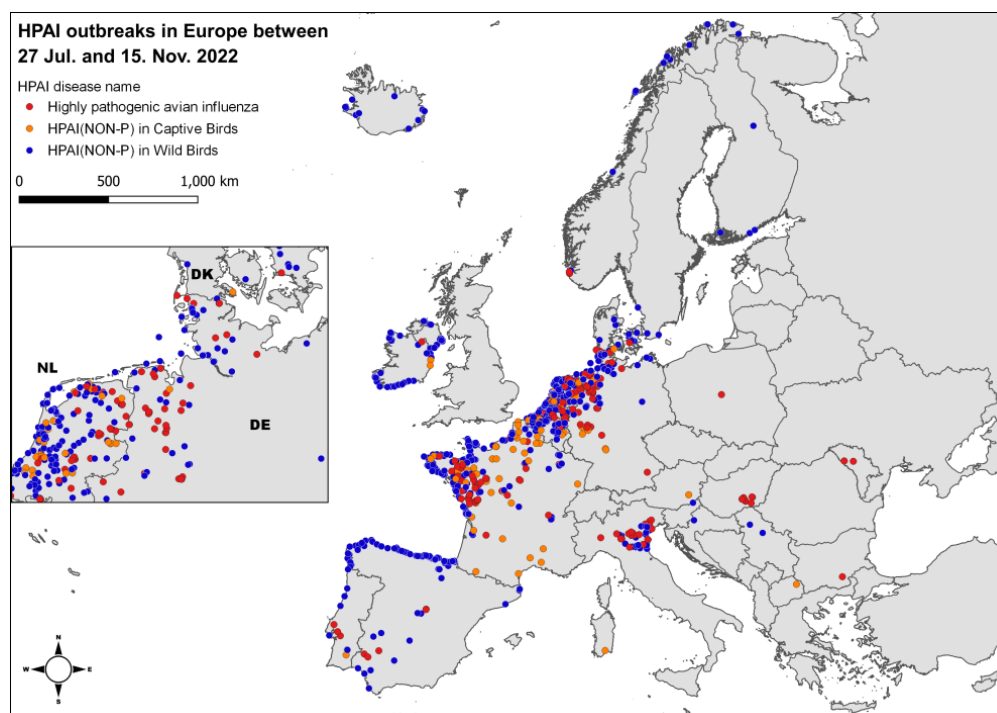
Land	August	September	Oktober	1-21. november	Total
Belgien	9	23	24	15	71
Kroatien			1		1
Danmark	2	4	4	3	13
Finland	3	2			5
Frankrig	67	46	22	11	146
Tyskland	25	8	29	39	101
Island		1	4	7	12
Irland	11	26	1	2	40
Italien		1	10	14	25
Holland	35	58	45	31	169
Portugal	1	3			4
Rumænien				2	2
Slovenien			1	1	2
Spanien	10	27	37	3	77
Sverige	12		2	1	15
Total	175	198	176	122	671

Fjerkræbesætninger

Der har siden 1. august 2022 været meldinger om 212 udbrud af HPAI i fjerkræbesætningerne i Europa. En samlet oversigt kan ses af tabel 2 og figur 1 viser placeringerne. Fra den 1. til den 21. november er der rapporteret 73 udbrud i fjerkræ, der udgør en stigning i fugleinfluenza i fjerkræflokke i Europa, især Frankrig, Ungarn og Italien har rapporteret mange udbrud i de sidste par uger.

Tabel 2. HPAI udbrud i fjerkræ og fugle i fangenskab i Europa, 1.august – 21. november 2022.

	HPAI udbrud i fjer- kræ	HPAI i fugle i fangen- skab	Total
Østrig		1	1
Belgien	8	10	18
Bulgarien	1		1
Danmark	1	1	2
Frankrig	62	47	109
Frankrig territorier	1	1	2
Tyskland	49	9	58
Ungarn	21		21
Irland	2	2	4
Italien	25	1	26
Holland	32	30	62
Polen	1		1
Portugal	3	2	5
Spanien	5		5
Total	212	104	316

Figur 1. HPAI i fjerkræ, fugle i fangenskab og vilde fugle i Europa mellem 27. juli og 15. november 2022.
Kilde: ADIS, 15.11.2022.

Samlet vurdering

Vilde fugle

Danmark ligger centralt placeret på mange fuglebestandes trækruter. Da der årligt ses fund af højpatogen fugleinfluenza blandt disse fugle, udgør trækfuglene en risiko for smitte til danske vilde fugle, fjerkræbesætninger og andre fugle i fangenskab. Situationen i de danske vilde fugle overvåges derfor nøje af Fødevarestyrelsen.

Følgende betragtninger indgår i vurderingen:

1. Flere udbrud af højpatogen fugleinfluenza (HPAI) i mange lande i Europa og også tæt på den danske grænse og i vadehavet langs Holland.
2. Øget fugletræk pga. af vejrskifte
3. Ukendt status af fugleinfluenza i dansk vilde fugle
4. Erfaringer fra de tidligere udbrud specielt i 2021/22.

Baseret på ovenstående vurderer Fødevarestyrelsen, at den samlede risiko for smitte med HPAI til danske fjerkræbesætninger gennem kontakt til vilde fugle skal hæves fra **Middel** til **Høj**.

Samhandel og transport af fjerkræ

Som følge af situationen i Europa og transport af slagtekyllinger, rugeæg og fjerkræ på tværs af de europæiske grænser, er der risiko for introduktion af fugleinfluenza gennem ikke tilstrækkeligt rengjorte lastbiler, der transporterer dyrene imellem Danmark og de europæiske lande.

Fødevarestyrelsen har gennemført stikprøvebaseret kontrol af fjerkræ transportbiler. Fødevarestyrelsen vurderer, at sandsynligheden for et udbrud af fugleinfluenza i en fjerkræbesætning i Danmark som følge af utilstrækkeligt rengjorte transportbiler er **lav**.

Risikobegrænsning:

Transportmidler, der har været anvendt til erhvervmæssig transport af fjerkræ, skal efter transporten rengøres og desinficeres.

Tabel 4. Smitteveje og risikoniveau

Smitteveje	Risikoniveau pr. 21.11.2022
Samhandel og transport af fjerkræ/rugeæg	Lav
Vilde fugle	Høj

Husk god smittebeskyttelse

Du skal som fjerkræjer sikre god smittebeskyttelse for at forebyggesmitte med fugleinfluenza. Dette gælder også for fugle i fangenskab.

Eksempler på smittebeskyttelse kan være:

- Fjerkræ eller fugle i fangenskab fodres og vandes indendørs eller under fast tag eller fast overdækning, der sikrer, at større vilde fugle ikke kommer i kontakt med det foder og vand, der er beregnet til dit fjerkræ eller dine andre fugle.
- Undgå, at opdræt eller hold af ænder eller gæs har fysisk kontakt med andet fjerkræ eller fugle i fangenskab.
- Undgå, at fjerkræ eller fugle i fangenskab får vand fra overfladevandreservoirer (f.eks. fra søer eller åer) – herunder opsamlet regnvand.
- Udendørsbassiner, herunder anlagte og naturlige søer og vandhuller, som dit fjerkræ eller dine fugle i fangenskab har adgang til, afskærms, så større vilde fugle ikke kan få adgang til bassinet.

[Yderligere information kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside.](#)

Husk din anmeldepligt ved mistanke om fugleinfluenza

Du har pligt til at kontakte en dyrlæge, hvis der hos dit fjerkræ eller fugle i fangenskab opstår symptomer på fugleinfluenza. Det kan f.eks. være øget dødelighed, opført æglægning, luftvejssymptomer, øjenbetændelse med tåreflåd, betændelse i hovedets hulrum, diarré og eventuelt væskeansamlinger samt blåfarvning af huden, især i hovedet.

Tidlige tegn på smitte kan være appetitløshed, nedsat drikkelyst og forholdsvis lille dødelighed. Men sygdommen kan også pludselig optræde i en flok, hvor mange fugle dør, enten uden forvarsel eller med minimale tegn på nedstemthed, appetitløshed, pjusket fjerdragt og feber.

På Fødevarestyrelsens [hjemmeside](#) finder du informationer om, hvordan du som fjerkræjer og ejer af fugle i fangenskab skal forholde dig ved mistanke om sygdom i dit fjerkræ.

Generelle forholdsregler

Uanset om du har fugle i fangenskab eller er professionel fjerkræavler skal du altid overholde basale smittebeskyttende foranstaltninger som skift og desinfektion af fodtøj, inden du går ind i din hønsegård. Det styrker også smittebeskyttelsen at afskærme eller overdække hønsegården, så vilde fugle ikke kan lande blandt fjerkræet. Til overdækning kan bruges f.eks. en presenning, net eller tråd.

Har du fjerkræ eller har du fugle i fangenskab?

Dyresundhedsloven definerer **fjerkræ** som fugle, der opdrættes eller holdes med henblik på kødproduktion, konsumægs-produktion eller produktion af andre produkter uanset race, samt avl af fugle til de formål. Fjerkræ er også fugle, der holdes med henblik på fornyelse af vildt bestande.

Fugle i fangenskab er alle andre fugle, forudsat at deres produkter kun bruges i egen husholdning. Det er også fugle, der kun holdes med henblik på opvisninger, kapflyvninger, udstillinger, konkurrencer og lignende, inklusivt med henblik på avl eller salg til disse formål.

Du kan læse den præcise ordlyd i: EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2016/429 af 9. marts 2016 [EUR-Lex - 32016R0429 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#). Læs mere på Fødevarestyrelsens hjemmeside [LINK](#)

Er du jæger?

Er du jæger, bør du endvidere være påpasselige med hygiejnen efter jagt, så du ikke slæber smitte med hjem i hønsegården. Konkret er det f.eks. en god ide med støllevask, og at holde nedlagt vildt adskilt fra fjerkræ.

Har du været i udlandet?

Hvis du har været i kontakt med fjervildt eller fjerkræ i udlandet, anbefaler Fødevarestyrelsen, at du venter 48 timer inden et besøg i en dansk fjerkræbesætning, da du kan medbringe fjerkræsygdomme fra udlandet.

Har du modtaget fjerkræ fra udlandet eller påtænker at gøre det?

Hvis du indfører fjerkræ fra lande med HPAI, bør du være ekstra opmærksom på sygdomstegn hos dyrene, og huske din anmeldepligt ved symptomer på fugleinfluenza (se afsnit om anmeldepligt ovenfor).

Er du transportør af fjerkræ eller rugeæg?

Operatører, herunder transportører, skal sikre, at transportmidler, der anvendes til transport af fjerkræ eller rugeæg rengøres og desinficeres hurtigst muligt efter hver transport, jf. artikel 4 i Kommissionens delegerede forordning 2020/688.

Når du som transportør af fjerkræ færdes i udlandet, skal du være opmærksom på, at du ikke må køre ind i restriktionszoner i inficerede områder uden tilladelse fra landets veterinærmyndigheder. Hvis du har fået tilladelse til at køre ind i en zone skal myndighedernes anvisninger om smittebeskyttelse følges. Sørg for at etablere ekstra smittebeskyttelse ved ind- og udkørsel af zonen.

Indmeld fund af døde vilde fugle

Indmeldinger af døde vilde fugle er værdifulde for Fødevarestyrelsen, da undersøgelserne af fuglene giver Fødevarestyrelsen et godt overblik over udbredelsen af fugleinfluenza blandt de vildtlevende fugle i Danmark.

Hvis du finder døde eller syge vilde fugle i naturen, er Fødevarestyrelsen meget interesseret i at få besked om dit fund særligt, hvis det drejer sig om:

- Vandfugle
- Rovfugle
- Kragefugle

Husk, at du kan bruge app'en "fugleinfluenzaTip" til at melde fund af døde vilde fugle ind til Fødevarestyrelsen.

Liste over de fuglearter, der har mest interesse for Fødevarestyrelsen kan findes [her](#).

Læs mere om, hvordan du ellers kan indmelde fundene på Fødevarestyrelsens [hjemmeside](#).

Følg med i AI overvågningen i vildfugle i Danmark her: <https://ai.fvst.dk/>

Referencer

Trusselsvurdering af 3. november 2022.

ADIS meddelelser fra EU Kommissionen.

Info notes fra EU Kommissionen.

AI Ekspertgruppe møde.

ADIS database.

FAQ om indelukningskravet [LINK](#)

Fugleinfluenza databasen: [Fugleinfluenza beredskab \(fvst.dk\)](#)

Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/687 af 17. december 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår regler om forebyggelse og bekæmpelse af visse listeopførte sygdomme (EØS-relevant tekst)

Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688 af 17. december 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår dyresundhedsmæssige krav vedr. flytning inden for Unionen af landdyr og rugæg.